

Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinde Geliştirilen Sağlık Eğitim Materyali Öğrencilerin Öğretim Materyali Motivasyonu ve Materyal Tasarımı Öz Yeterlilik İnancını Etkiler mi?

Do the Health Education Materials Developed in the Women's Health and Diseases Nursing Course Affect Students' Teaching Material Motivation and Material Design Self-Efficacy Beliefs?

Burcu KÜÇÜKKAYA, Ebru CİRBAN EKREM, Simge ÖZTÜRK

ÖZ

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencileri tarafından kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde geliştirilen sağlık eğitimi materyalinin, öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu ve materyal tasarımı öz yeterlilik inancı üzerine etkisini incelemek amaçlanmıştır. Prospektif randomize kontrollü özellikte yürütülen çalışma, 30.10.2023-20.01.2024 tarihleri arasında Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan ve araştırmaya katılmaya gönüllü n=86 (43=kontrol, 43=müdahale) öğrenci ile randomize olarak müdahale ve kontrol gruplarıyla yürütülmüştür. Araştırmada veriler, literatür incelenerek hazırlanan Veri Toplama Formu, Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği (ÖMMÖ) ve Materyal Tasarımı Öz Yeterlilik İnancı Ölçeği (MTÖYİÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistik, Student t-test, Mann-Whitney U Testi, Wilcoxon Signed Ranks Testi, Pearson correlation testleri kullanılmıştır. Kontrol grubu öğrencilerin %51,2'sinin ve müdahale grubu öğrencilerin %55,8'inin daha önce öğretim materyali hazırladığı belirlenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerin MTÖYİÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 94,35±22,60, 92,19±26,80) arasında fark saptanmazken ($p>0,05$), ÖMMÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 125,67±22,06, 124,23±20,56) ve müdahale grubu öğrencilerin ÖMMÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 132,12±16,48, 175,91±0,61) ve MTÖYİÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 103,16±19,21, 124,93±0,46) arasında farklılık olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Müdahale grubunun ÖMMÖ toplam ve alt boyutları ile MTÖYİÖ toplam ve alt boyutları arasında

Küçükkaya B., Cirban Ekrem E., & Öztürk S., (2025). Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde geliştirilen sağlık eğitim materyali öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu ve materyal tasarımı öz yeterlilik inancını etkiler mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 15(3), 357-365. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1440699>

Burcu KÜÇÜKKAYA (✉)

ORCID ID: 0000-0002-3421-9794

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye
Eskişehir Osmangazi University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Division of Obstetrics and Gynecology Nursing, Eskişehir, Türkiye
burcukucukkaya1992@gmail.com

Ebru CİRBAN EKREM

ORCID ID: 0000-0003-4442-0675

Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye
Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Division of Obstetrics and Gynecology Nursing, Bartın, Türkiye

Simge ÖZTÜRK

ORCID ID: 0000-0003-2201-5230

Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye
Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Division of Obstetrics and Gynecology Nursing, Bartın, Türkiye

Geliş Tarihi/Received : 21.02.2024

Kabul Tarihi/Accepted : 26.11.2025

Bu eser "Creative Commons Atıf-GayriTicari-4.0 Uluslararası Lisansı" ile lisanslanmıştır.

istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü güçlü ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0,001$). Çalışmada, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde sağlık eğitim materyali geliştiren öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu ve materyal tasarımı öz yeterlilik inancının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik, Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, Sağlık eğitimi materyali, Öğretim materyali motivasyonu, Materyal tasarımı öz yeterlilik inancı

ABSTRACT

This study aimed to examine the effect of the health education material developed by nursing students in the women's health and diseases nursing course on students' teaching material motivation and material design self-efficacy beliefs. The prospective randomized controlled study was conducted with $n=86$ (43=control, 43=intervention) students who took the Women's Health and Diseases Nursing course at Bartın University Faculty of Health Sciences Nursing Department between 30.10.2023-20.01.2024 and volunteered to participate in the research. It was conducted randomly with intervention and control groups. In the study, data were collected with the Data Collection Form, Instructional Material Motivation Scale (IMMS) and Material Design Self-Efficacy Belief Scale (MDSEBS). Descriptive statistics, Student t-test, Mann-Whitney U Test, Wilcoxon Signed Ranks Test and Pearson correlation tests were used to evaluate the data. It was determined that 51.2% of the control group students and 55.8% of the intervention group students had prepared teaching materials before. While there was no difference between the control group students' MDSEBS pre-test and post-test total score averages (94.35 ± 22.60 , 92.19 ± 26.80 , respectively) ($p>0.05$), it was found that there was a difference between the control groups students' IMMS pre-test and post-test total score averages (125.67 ± 22.06 , 124.23 ± 20.56 , respectively), the intervention group students' IMMS pre-test and post-test total score averages (132.12 ± 16.48 , 175.91 ± 0.61 , respectively) and the total score averages of the MDSEBS pre-test and post-test (103.16 ± 19.21 , 124.93 ± 0.46 , respectively) ($p<0.05$). It was determined that there was a statistically significant, positive and strong relationship between the total and sub-dimensions of the IMMS and the total and sub-dimensions of the MDSEBS of the intervention group ($p<0.001$). In the study, it was determined that students who developed health education materials in the Women's Health and Diseases Nursing course had higher teaching material motivation and material design self-efficacy beliefs.

Keywords: Nursing, Women's health and diseases nursing, Health education material, Teaching material motivation, Material design self-efficacy belief

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte eğitim daha hızlı ve etkili bir süreç hâline gelmiştir. Eğitimin niceliksel ve niteliksel açıdan kalitesinin artırılması ve mevcut dönemin gereksinimlerine yanıt verebilecek bireylerin yetiştirilmesi amacıyla, eğitimde yenilenebilir teknolojilerden ve teknolojinin sunduğu yapay zekâ ile diğer yenilikçi yöntemlerden yararlanılması günümüzde tartışmasız bir gereklilik hâline gelmiştir (Erden ve Uslupehlivan, 2020). Dünya ile birlikte ülkemizde de gelişmelerle birlikte, devinime uğrayan sadece teknolojik materyaller değil, teknolojik materyallerin eğitimdeki kullanım amaçları ve bu amaçlar doğrultusunda gözlemlenen sonuçlar da değişmiştir. Eğitimin her alanında teknoloji kullanımı, ilk aşamalarda sadece bir dersin eğitimi veya mevcut yeteneklerin geliştirilmesi anlamında teknolojiden faydalanma olarak algılanırken, mevcut eğitim çağına mevcut ihtiyaçlarına karşılayabilen, günceli takip eden ve eleştirel yönüyle birlikte bütüncül bakabilen bireyler yetiştirme amacını temel almaya başlamıştır (Erden ve Uslupehlivan, 2020; Zaman ve ark., 2022). Bu doğrultuda, öğrenme sürecinin daha etkili ilerleyebilmesi için eğitim teknolojisinin dört temel niteliği öne çıkmaktadır. Buna göre; (1) öğrencinin ulaşması beklenen hedeflerin açık biçimde belirlenmesi, (2) öğretilecek içeriğin öğretim ilkeleri doğrultusunda analiz edilerek öğrenmeye uygun şekilde düzenlenmesi, (3) içeriğin aktarımında kullanılacak en uygun araç ve ortamların seçilmesi, (4) kullanılan öğretim araçlarının etkililiğini ve öğrencilerin

öğrenme düzeylerini belirlemek amacıyla uygun değerlendirme yaklaşımlarının uygulanması gerekmektedir (Collier ve ark., 1971; Güngör ve ark., 2023).

Sağlık profesyoneli olan hemşirelerin, sağlık eğitimini etkin yürütebilmek amacıyla eğitime yönelik beceri ve yeteneğe sahip olması önemlidir. Sağlık eğitiminde var olan kazanımların sağlanmasında hemşirelik lisans eğitimi boyunca edinilen çıktılar büyük rol oynamaktadır (Çatıker ve ark., 2020). Literatürde bir çalışmada, hasta eğitiminin planlanma ve uygulama aşamalarında hemşirelerin yaratıcı ve problem çözmeye odaklı planlanmış eğitim materyallerini etkin olarak kullanmadığını, buna ek olarak hemşirelik mesleğinin en önemli unsurlarından biri olan kayıt tutma aşamasında sağlık eğitimini nadiren kanıtlarıyla sunduğu bildirilmiştir (Halse ve ark., 2014). Yapılan bir diğer çalışmada, hemşirelerin yalnızca %53,5'inin lisans hemşirelik eğitimi sırasında öğrencilerin hasta eğitimine tüm yönleriyle hazırlanmasının eğitimin etkinliğini artıracaklarını belirttiği saptanmıştır. Bu noktada, sağlık eğitiminde materyal kullanımının lisans eğitiminde başlanılmasının ve öğrencilerin farkındalıklarının geliştirilerek konunun öneminin anlaşılmasına yönelik etkinliklerinin veya girişimlerinin yapılması önemlidir. Giguère ve ark. (2020) tarafından basılı eğitim materyallerinin hemşirelerin mesleki uygulamaları ve sağlık sonuçları üzerindeki etkilerinin incelendiği sistematik derlemede, basılı eğitim materyallerinin kullanımının materyal kullanılmayan eğitimlere kıyasla daha etkili olduğu saptanmıştır. Jousimaa ve ark. (2002) tarafından

konsültasyon uygulamalarına ilişkin birinci basamak bakım kılavuzlarının eğitiminde bilgisayarlı ve kâğıt tabanlı versiyonların etkinliğinin incelendiği çalışmada, bilgisayarlı versiyonlardaki sağlık eğitimi materyallerinin kullanımının basılı sağlık eğitimi materyallerine kıyasla sağlık profesyonellerinin uygulamalarında çok az fark yaratabildiği bulunmuştur. Etkinliği çalışmalarla belirlenen sağlık eğitiminde materyal kullanımının profesyonel meslek hayatına başlamadan önce lisans eğitiminde kazanımları büyük önem taşımaktadır. Sağlık profesyonellerinden biri olan hemşireler, uzmanlık alanlarında veya çalıştıkları klinik özelinde eğitim faaliyetlerini planlamakta ve yürütmekte olup, yaptıkları eğitimler esnasında görsel, işitsel, duyuşal gibi birçok alana değen çeşitli ve birbirinden farklı materyal kullanmaktadırlar.

Sağlık eğitiminde materyal kullanımının; eğitim alan kişilerin dikkat ve ilgisini yükseltme, öğretimi sıradanlıktan çıkararak daha aktif hale getirme, çoklu öğrenme ortamı sağlama, merakı arttırma, interaktif katılımı ve beyin fırtınasını kullanma, öğretimin kalıcı olmasını sağlama amacıyla belirli hatırlatıcılar kullanma, eğitim süresi ve ağıdalı anlatımdan kaçınma gibi çeşitli olumlu yönleri bulunmaktadır (Yıldırım ve ark., 2023). Özellikle sağlık eğitiminde kullanılan görsel-işitsel araçlar birden fazla duyu organını uyardığı için algılama ve öğrenmeyi hızlı aktifleştirerek kalıcılığın sürekliliğini arttırmakta ve eğitim sırasında kurulan etkileşimi geliştirmektedir (Hacıoğlu, 2013). Çelik Durmuş (2018) tarafından yürütülen araştırmada, hemşirelik son sınıf öğrencilerinin hasta eğitimini hem gerekli hem de önemli bir uygulama olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir. Öğrenciler, etkili eğitimin bakım kalitesini artırdığını, eğitim sürecinde uygun materyal hazırlamanın kritik bir unsur olduğunu ve hemşirelerin mezun olduktan sonra da hasta eğitimi konusunda eğitim almaya devam etmelerinin faydalı olacağı görüşündedir (Çelik Durmuş, 2018). Gelecekte lisans eğitimlerini tamamlayarak sağlık profesyoneli olarak görev yapacak öğrencilerin eğitim süreçlerinde, sağlık hizmetlerinin sunumunda eğitici rollerini etkin biçimde kullanmalarının; ani gelişen pandemi ve deprem gibi olağanüstü durumlarda ise toplum temelli eğitimleri planlama, yürütme ve değerlendirme süreçlerini hızlı ve etkili bir şekilde hayata geçirebilmelerinin önemli olduğu görülmektedir (Çelik Durmuş, 2018). Hemşirelik lisans programlarında yer alan “Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği” dersi, hemşirenin eğitici rolünü aktif biçimde kullanmasını gerektiren temel derslerden biridir. Bu ders kapsamında; obstetrik ve jinekolojik sağlık durumlarına ilişkin bakım becerilerinin öğretilmesi, klinik uygulamalarının yapılması, verilen bakımın değerlendirilmesi ve ilgili konularda araştırma yürütülmesi gibi eğitici role dayalı çeşitli görevler bulunmaktadır (Gürçüoğlu ve ark., 2019). Bu kapsamda, bütüncül bakım verirken öğrenci hemşireler bilgi eksikliği tanısını koymakta ve aktif eğitim planlamaktadır. Eğitim planlarken, eğitim materyali kullanma ile eğitimin etkinliğini arttırarak sağlıklı/hasta bireyin etkin kavraması sağlanmaktadır. Hemşirelik öğrencileri tarafından kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliğinde geliştirilen sağlık eğitimi materyalinin etkinliği öğrencilerin öğretim materyali motivasyonundan, materyal tasarımı öz yeterlilik inancından ve becerilerinden etkilenebilmektedir.

Bu nedenle araştırmacıların amacı, hemşirelik öğrencileri tarafından kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliğinde geliştirilen sağlık eğitimi materyalinin öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu, materyal tasarımı öz yeterlilik inancı ve becerileri üzerine etkisini incelemektir. Planlanan araştırma konusu ile ilgili gerçekleştirilen literatür taramasında, ulusal ya da uluslararası alanyazında doğrudan bu konuya odaklanan bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu durum, araştırmanın özgün değerini arttıran önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Prospektif randomize kontrollü özellikteki bu araştırma, 30.10.2023-20.01.2024 tarihleri arasında Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Araştırmanın Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın güç analizi, G*POWER 3.1.9.7 (Güç analizi istatistik yazılımı) programı ile yapılmıştır. Araştırmanın örneklem büyüklüğü, Çakto ve Akın (2023) tarafından yapılan çalışmaya dayalı olarak, çalışmada kullanılan Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği puanına ilişkin ölçek puanını %80 etki düzeyi, %95 güven düzeyi ve %5 hata payı dikkate alınarak 42 öğrenci şeklinde belirlenmiş olup, %10'luk eğitimi bırakma oranı göz önüne alındığında, her grupta ihtiyaç duyulan kişi sayısı 46 olmak üzere toplam 92 öğrenciden oluşması gerektiği hesaplanmıştır.

Araştırmaya başlamadan önce öğrenciler arasından randomize olarak iki grup oluşturulmuştur. Randomizasyon yöntemi olarak, araştırmada belirlenen örnekleme dahil edilme kriterlerine uygun öğrenciler belirlenerek listelenmiştir. Rastgele sayılar tablosundan randomizasyon yöntemi ile iki gruba alınacak öğrenciler belirlenmiştir (<http://www.stattek.com/statistics/randomnumber-generator.aspx>).

Çalışmaya, Türkçe konuşabilen 18 yaşından büyük, görme ve işitme engeli tanısı olmayan, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan, yazılı onamları olup araştırmaya katılmaya gönüllü öğrenciler dahil edilmiştir.

Veri Toplama

Kontrol ve müdahale gruplarına çalışmanın amacı açıklanmış, çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilerden yazılı onam alınmıştır. Beceri grubundaki öğrenciler “Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi” kapsamında Beceri Kontrol Listelerinde bulunan (Emzirme Eğitimi Beceri Kontrol Formu, Meme Bakımı ve Meme Engorjmanı Olan Anneye Bakım Verme Beceri Kontrol Formu, Kendi Kendine Meme Muayenesi (KKMM) Eğitimi Beceri Kontrol Formu) uygulamalardan birine yönelik kendilerinin belirleyeceği beceri doğrultusunda sağlık eğitim materyali hazırlanması sağlanmıştır. Eğitim materyali hazırlama süresi her öğrenci için 1 hafta olarak belirlenmiştir. Belirlenen becerinin nedeni, önemi, farkındalık yönü, yenilikçi bakış açısı değerlendirilerek geliştirilen sağlık eğitim materyalinin hazırlanması ve sunumu sağlanmıştır. Kontrol grubuna ön testten 1 gün sonra

son test uygulanmış olup, beceri grubuna alınan ön testte uygulanan anket ve ölçekler sağlık eğitim materyalinin sunumundan sonra tekrar değerlendirilmiştir. Veriler yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak araştırmacı tarafından toplanmıştır. Anket formlarının doldurulma süresi yaklaşık 10 dakikadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Veri Toplama Formu, Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği ve Materyal Tasarımı Öz Yeterlik İnancı Ölçeği kullanılmıştır.

Anket Formu: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulmuş olup, sosyo-demografik özellikler ile öğretim materyalleri olmak üzere iki bölüm ve 13 sorudan oluşmaktadır (Bakaç ve Özen, 2016; Çakto ve Akın, 2023; Laçınbay ve Yılmaz, 2020).

Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği (ÖMMÖ): Ölçeğin orijinal hali Keller (2006) tarafından uygulanmış olup, Cronbach Alpha katsayısı 0,96 olarak belirlenmiştir. Keller (2010) tarafından geliştirilen ÖMMÖ, 36 maddelik beşli likert tiptedir. Ölçekte bulunan 3., 7., 12., 15., 19., 22., 29., 31. ve 34. maddeler ters kodlanmaktadır. Ölçeğin orta noktası 108.00 olup, minimum puanı 36,00 ve maksimum puanı 180.00'dir (Keller, 2010). Ölçeğin Türkçe geçerlilik güvenirliği Dinçer ve Doğanay (2016) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 33 maddeden oluşan ve dört alt boyutu olan ölçme aracıdır. Ölçeğin toplamının Cronbach Alpha katsayısı .93, alt boyutlara ait Cronbach Alpha katsayıları dikkat .83, uygunluk .74, güven .79 ve memnuniyet için .82 olarak belirlenmiştir (Dinçer ve Doğanay, 2016). Bu çalışmada güvenirliği belirlemek için cronbach alfa analizi yapılmış ÖMMÖ toplam ön test puanı .93 olarak bulunurken, son test puanı .98 olarak saptanmıştır.

Materyal Tasarımı Öz Yeterlik İnancı Ölçeği (MTÖYİÖ): Bakaç ve Özen (2015) tarafından geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin üç alt boyuttan oluştuğu belirtilmiştir: Bilgisayarda Materyal Hazırlama, Üç Boyutlu Materyal Tasarımı ve İki Boyutlu Materyal Tasarımı. Toplam 25 maddeden oluşan ölçek, "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a uzanan beşli Likert tipinde yapılandırılmıştır. Ölçeğin genel Cronbach Alfa katsayısı .98 olarak raporlanmış; alt boyutlara ilişkin güvenirlik katsayılarının ise .92 ile .97 arasında değiştiği bildirilmiştir. Ölçeğin puanlanmasında 4/5=0.80 temel alınarak; 1.00–1.80 arası "kesinlikle katılmıyorum", 1.81–2.60 arası "katılmıyorum", 2.61–3.40 arası "kararsızım", 3.41–4.20 arası "katılıyorum" ve 4.21 ve üzeri "kesinlikle katılıyorum" şeklinde sınıflandırılmıştır (Bakaç ve Özen, 2015). Bu araştırmada ölçeğin güvenirliğini değerlendirmek üzere yapılan Cronbach Alpha analizinde, MTÖYİÖ toplam puanının hem ön testte hem de son testte .99 olduğu belirlenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmış; sürekli değişkenler ortalama $\pm$ standart sapma ile, kategorik değişkenler ise sayı (n) ve yüzde (%) olarak sunulmuştur. İki grup arasındaki karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, bağımlı ölçümlerin değerlendirilmesinde Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ve değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile değerlendirilmiştir.

Tüm istatistiksel işlemler SPSS 23.0 paket programında gerçekleştirilmiş olup, anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 2023-SBB-0796 numaralı etik onay alınmıştır. Veri toplama sürecinin yürütülebilmesi amacıyla aynı üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan yazılı izin temin edilmiştir. Ayrıca çalışmaya katılmayı kabul eden tüm öğrencilere araştırma hakkında gerekli bilgiler verilmiş ve kendilerinden yazılı gönüllü onam alınmıştır. Araştırma Helsinki Bildirgesinde yer alan kurallara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya katılan öğrencilerin kişisel özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir. Kontrol grubu öğrencilerin yaş ortalamasının 21.3 ± 1.2 , %62.8'inin kadın, %76.7'sinin çekirdek aile, %48.8'inin Anadolu lisesi mezunu, %76.7'sinin gelirinin giderine eşit olduğu, %62.8'inin ilçede doğduğu, %51.2'sinin üniversite eğitimi boyunca yurtta kaldığı, %72.1'inin sigara kullanmadığı, %65.1'inin alkol kullanmadığı ve %93.0'ının egzersiz yapmadığı bulunmuştur. Müdahale grubu öğrencilerin yaş ortalamasının 22.1 ± 3.5 , %74.4'ünün kadın, %79.1'inin çekirdek aile, %58.1'inin Anadolu lisesi mezunu, %81.4'ünün gelirinin giderine eşit olduğu, %55.8'inin ilçede doğduğu, %53.5'inin üniversite eğitimi boyunca yurtta kaldığı, %55.8'inin sigara kullanmadığı, %76.7'sinin alkol kullanmadığı ve %83.7'sinin egzersiz yapmadığı saptanmıştır. Grupların kişisel özellikleri arasında farklılık bulunmamaktadır ($p > 0.05$).

Çalışmaya katılan öğrencilerin öğretim materyali hazırlama ile ilgili özellikleri Tablo 2'de gösterilmiştir. Kontrol grubu öğrencilerin %51.2'sinin daha önce öğretim materyali hazırladığı, %76.7'sinin öğretim materyali hazırlamak eğitim planlamasında gerektiğini düşündüğü, öğretim materyali hazırlamada %90.7'sinin amaç-hedef-grup belirlemenin ve %86.0'ının yaratıcılığın önemli olduğunu ve %83.7'sinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde sağlık eğitim materyali hazırladığınızda eğitimde kendisine olan güveninin artacağını düşündüğü bulunmuştur. Müdahale grubu öğrencilerin %55.8'inin daha önce öğretim materyali hazırladığı, %81.4'ünün öğretim materyali hazırlamak eğitim planlamasında gerektiğini düşündüğü, öğretim materyali hazırlamada %90.7'sinin yaratıcılığın ve %88.4'ünün amaç-hedef-grup belirlemenin önemli olduğunu ve %88.4'ünün Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde sağlık eğitim materyali hazırladığınızda eğitimde kendisine olan güveninin artacağını düşündüğü saptanmıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği toplam ve alt boyutları ile Materyal Tasarım Özyeterlik İnanc Ölçeği toplam ve alt boyutları ortalamaları, grup içi ve gruplar arası farklılıklar Tablo 3'te gösterilmiştir. Kontrol grubu öğrencilerin ÖMMÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 125.67 ± 22.06 , 124.23 ± 20.56) ve ÖMMÖ memnuniyet alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 21.35 ± 4.58 , 19.91 ± 3.74) arasında farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$). Müdahale grubu öğrencilerin ÖMMÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 132.12 ± 16.48 , 175.91 ± 0.61), ÖMMÖ dikkat alt boyut ön test ve son test puan

Tablo 1. Öğrencilerin Kişisel Özellikleri (n=86)

Değişkenler		Kontrol Grubu (n=43)		Müdahale Grubu (n=43)		p
		Ort±SS		Ort±SS		
Yaş (yıl)		21.3±1.2		22.1±3.5		0.592
		n	%	n	%	
Cinsiyet	Kadın.	27	62.8	32	74.4	817.00 0.248*
	Erkek	16	37.2	11	25.6	
Aile tipi	Çekirdek aile	33	76.7	34	79.1	903.000 0.796*
	Geniş aile	10	23.3	9	20.9	
Mezun olunan lise	Düz Lise	15	34.9	12	27.9	922.500 0.981
	Anadolu Lisesi	21	48.8	25	58.1	
	Meslek Lisesi	7	16.3	6	14.0	
Gelir düzeyi	Gelir giderden az	7	16.3	6	14.0	860.000 0.488
	Gelir gidere eşit	33	76.7	35	81.4	
	Gelir giderden fazla	3	7.0	2	4.7	
Doğduğu yer	Köy	1	2.3	4	9.3	882.500 0.675
	İlçe	27	62.8	24	55.8	
	İl	15	34.9	15	34.9	
Üniversite eğitimi boyunca barınılan yer	Evde aileyle birlikte	14	32.6	11	25.6	921.500 0.977
	Evde arkadaşlarıyla birlikte	7	16.3	9	20.9	
	Yurtta	22	51.2	23	53.5	
Sigara kullanma durumu	Evet	12	27.9	19	44.2	810.500 0.248*
	Hayır	31	72.1	24	55.8	
Alkol kullanma durumu	Evet	15	34.9	10	23.3	817.000 0.238*
	Hayır	28	65.1	33	76.7	
Egzersiz yapma durumu	Evet	3	7.0	7	16.3	838.500 0.181*
	Hayır	40	93.0	36	83.7	

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma, n: Sayı, %:Yüzde, *Mann Whitney U.

Tablo 2. Öğrencilerin Öğretim Materyali Hazırlama ile İlgili Özellikleri (n=86)

Değişkenler		Kontrol Grubu (n=43)		Müdahale Grubu (n=43)		p
		n	%	n	%	
Daha önce öğretim materyali hazırlama durumu	Evet	22	51.2	24	55.8	881.500 0.667
	Hayır	21	48.8	19	44.2	
Öğretim materyali hazırlamak için eğitim planlaması gerektiğini düşünme durumu	Evet	33	76.7	35	81.4	817.00 0.158
	Hayır	10	23.3	8	18.6	
Öğretim materyali hazırlamada önemli noktalar*	Yaratıcılık	37	86.0	39	90.7	-
	Eleştirel düşünme	29	67.4	29	67.4	-
	Literatür taraması	34	79.1	34	79.1	-
	Kullanılacak materyaller	35	81.4	33	76.7	-
	Amaç-hedef-grup belirleme	39	90.7	38	88.4	-
Derste sağlık eğitim materyali hazırladığında eğitimde kendine olan güvenin artacağını düşünme durumu	Evet	36	83.7	38	88.4	881.500 0.536
	Hayır	7	16.3	5	11.6	

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma, n: Sayı, %:Yüzde. *Birden fazla cevap verilmiştir. *Mann Whitney U.

ortalamaları (sırasıyla 36.74±5.70, 49.98±0.15), ÖMMÖ uygunluk alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 31.05±4.29, 39.98±0.15), ÖMMÖ güven alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 30.53±3.43, 44.98±0.15), ÖMMÖ memnuniyet alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 22.47±3.25, 25.98±0.15), MTÖYİÖ ön test

ve son test toplam puan ortalamaları (sırasıyla 103.16±19.21, 124.93±0.46), MTÖYİÖ bilgisayarda materyal tasarlama alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 50.04±9.77, 59.98±0.16), MTÖYİÖ üç boyutlu materyal tasarlama alt boyut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 28.26±5.63, 34.98±0.15) ve MTÖYİÖ iki boyutlu materyal tasarlama alt bo-

Tablo 3. Öğrencilerin Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları ile Materyal Tasarım Özyeterlik İnanç Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları Ortalamaları, Grup İçi ve Gruplar Arası Farklılıklar (n=86)

Değişkenler		Kontrol Grubu (n=43) Ort±SS	Müdahale Grubu (n=43) Ort±SS	Test Değeri	p t
Öğretim materyali motivasyon ölçeği	Ön test	125.67±22.06	132.12±16.48	-1.534	0.129
	Son test	124.23±20.56	175.91±0.61	-16.471	0.000
	Test	-3.409	-5.713		
	p/z	0.001	0.000		
Dikkat alt boyutu	Ön test	34.42±6.55	36.74±5.70	-1.756	0.083
	Son test	34.42±6.55	49.98±0.15	-15.569	0.000
	Test	0.000	-5.717		
	p/z	1.000	0.000		
Uygunluk alt boyutu	Ön test	28.63±5.45	31.05±4.29	-2.286	0.025
	Son test	28.62±5.40	39.98±0.15	-13.647	0.000
	Test	0.000	-5.716		
	p/z	1.000	0.000		
Güven alt boyutu	Ön test	30.40±4.61	30.53±3.43	-0.159	0.874
	Son test	30.39±4.60	44.98±0.15	-20.733	0.000
	Test	0.000	-5.720		
	p/z	1.000	0.000		
Memnuniyet alt boyutu	Ön test	21.35±4.58	22.47±3.25	-1.304	0.196
	Son test	19.91±3.74	25.98±0.15	-10.632	0.000
	Test	-3.409	-5.125		
	p/z	0.001	0.000		
Materyal tasarım özyeterlik inanç ölçeği	Ön test	94.35±22.60	103.16±19.21	-1.932	0.057
	Son test	92.19±26.80	124.93±0.46	-8.012	0.000
	Test	-0.263	-5.240		
	p/z	0.793	0.000		
Bilgisayarda materyal tasarlama	Ön test	45.28±11.38	50.04±9.77	-2.085	0.040
	Son test	44.16±13.30	59.98±0.16	-7.799	0.000
	Test	-0.147	-5.017		
	p/z	0.883	0.000		
Üç boyutlu materyal tasarlama	Ön test	26.07±6.33	28.26±5.63	-1.692	0.094
	Son test	25.56±7.46	34.98±0.15	-8.279	0.000
	Test	-0.022	-5.220		
	p/z	0.983	0.000		
İki boyutlu materyal tasarlama	Ön test	23.00±5.35	24.86±4.28	-1.780	0.079
	Son test	22.47±6.40	29.98±0.15	-7.693	0.000
	Test	-0.279	-5.196		
	p/z	0.780	0.000		

* z: Wilcoxon Signed Ranks Testi, t: Bağımsız gruplarda t testi.

yut ön test ve son test puan ortalamaları (sırasıyla 24.86 ± 4.28 , 29.98 ± 0.15) arasında farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0.001$).

Gruplar arası Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği toplam ve alt boyutları ile Materyal Tasarım Özyeterlik İnanç Ölçeği toplam ve alt boyutları ortalamaları farklılığına bakıldığında ise; müdahale grubunun ÖMMÖ uygunluk alt boyut ön testi ($p = 0.025$), MTÖYİÖ bilgisayarda materyal tasarlama alt boyut ön testi ($p = 0.040$), ÖMMÖ toplam ve alt boyutları son test ile MTÖYİÖ toplam ve alt boyut son test puan ortalamaları kontrol grubundan farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p < 0.001$).

Çalışmaya katılan grupların Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği toplam ve alt boyutları ile Materyal Tasarım Özyeterlik İnanç Ölçeği toplam ve alt boyutları arasındaki ilişki Tablo 4'te gösterilmiştir. Kontrol grubunun ÖMMÖ toplam ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü güçlü ilişki olduğu belirlenirken, MTÖYİÖ toplam ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü güçlü ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0.001$). Müdahale grubunun ÖMMÖ toplam ve alt boyutları ile MTÖYİÖ toplam ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü güçlü ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$).

TARTIŞMA

Hemşirelik öğrencileri tarafından kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde geliştirilen sağlık eğitimi materyalinin, öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu ve materyal tasarımı öz yeterlilik inancı üzerine etkisini incelemek amaçlanan araştırmada, tüm öğrencilerin yarısından fazlasının (kontrol grubu %51.2, müdahale grubu %55.8) daha önce öğretim materyali hazırladığı, büyük çoğunluğunun (sırasıyla %76.7, %81.4) öğretim materyali hazırlamak için eğitim planlaması gerektiğini düşündüğü, öğretim materyali hazırlamada önemli noktaların kontrol grubunda (%90.7) amaç-hedef-grup belirlemenin ve müdahale grubunda (%90.7) yaratıcılığın önemli olduğunu, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde sağlık eğitimi materyali hazırladığında eğitimde kendisine olan güveninin artacağını düşündüğü (%83.7, %88.4) bulunmuştur. Başka bir araştırmada, daha önce materyal hazırlama sürecine katılmış olan öğretmen adaylarının, bu konuda deneyimi olmayan öğrencilere göre öğretim materyallerini kullanmaya ilişkin algılarının daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır (Akgün, 2020). Bir başka araştırmada da simülasyon gibi öğretim tekniklerinin, öğrencilerin ders materyallerine olan ilgisini artırmada oldukça başarılı olduğu kanıtlanmıştır (Hendrickson, 2021). Öğretim materyallerinin, öğrencilerin hem eğitim becerilerini hem de özgüvenlerini arttırdığı düşünülmektedir.

Eğitim öğretim süreçlerinde kullanılan materyaller öğrencilerin öğrenim sürecinde motivasyonu arttırmaktadır (Cudney & Ez-zell, 2017; Çakto ve Akın, 2023; Lin ve ark., 2017; Salwa ve ark., 2021). Araştırmada tüm öğrencilerin ÖMMÖ ön test ve son test toplam puan ortalamaları arasında farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu çalışmada tüm öğrencilerin ÖMMÖ ön test ve son test puan ortalamaları arasında fark saptanırken, literatürde de materyal kullanılan grupta farklılık olduğu görülmüştür (Alaca ve ark., 2020; Dinçer, 2017). Bir randomize kontrollü çalışmada,

teorik uygulamayı destekleyen eğitim maketlerinin kullanıldığı grupta ÖMMÖ puanını arttırdığı belirlenmiştir (Alaca ve ark., 2020). Bilgisayar öğretiminin matematik eğitiminde bir eğitim materyali olarak kullanıldığı başka bir çalışmada da ÖMMÖ puanı arttırdığı belirlenmiş, farklılığın son testten kaynaklandığı saptanmıştır (Dinçer, 2017). İlköğretim matematik öğretmen adaylarında artırılmış gerçeklik tabanlı eğitim uygulamalarının etkisini inceleyen başka bir çalışmada, uygulama sonrasında elde edilen motivasyon puanlarının ön test sonuçlarına kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yükseldiği görülmüştür (Önal, 2017). Fizik öğretiminde materyal kullanımının etkinliğinin incelendiği bir araştırmada ise, materyal kullanılan gruptaki öğrencilerin öğrenim motivasyonunu diğerlerine göre anlamlı olarak yükseldiği saptanmıştır (Sarı ve Güven, 2013).

Müdahale grubu öğrencilerin ÖMMÖ'nin tüm alt boyutları (dikkat, uygunluk, güven ve memnuniyet) ile kontrol grubu öğrencilerinin ÖMMÖ memnuniyet alt boyutu ön test ve son test puan ortalamaları arasında farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0.001$). Bu bulgu ile ilgili literatürde farklılıklar mevcuttur. Bu çalışmaya benzer şekilde Alaca ve arkadaşları (2020) ile ve Dinçer (2017)'nin araştırmasında teorik uygulamayı destekleyen eğitim maketleri kullanımının ÖMMÖ'nin tüm alt boyut puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Bu çalışmada farklı olarak ise Sarı ve Güven (2013)'in araştırmasında ölçeğin güven alt boyutu dışındaki diğer alt boyut toplam puan ortalamaları ile anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Farklılığın öğrencilerin eğitim gördüğü bölümlerden kaynaklanabileceği düşünülmüştür.

Müdahale grubu öğrencilerin MTÖYİÖ toplamı ile MTÖYİÖ'nin tüm alt boyutlarının (bilgisayarda materyal hazırlama, üç boyutlu materyal tasarımı ve iki boyutlu materyal tasarımı) ön test ve son test puan ortalamaları arasında farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0.001$). Bulgular literatür ile paralellik göstermektedir. Dinçer (2017)'in araştırmasında da materyal destekli eğitimin, öğrencilerin öz yeterliliğini arttırdığı belirlenmiş ve farklılığın son testten kaynaklandığı saptanmıştır. Türkçe öğretiminde materyal tasarımı dersi verilen Türkçe öğretmen adaylarının dijital öğretim materyallerinden yararlanma öz yeterlilik algılarının diğerlerine göre olumlu yönde etkilendiğini bulgulanmıştır (Tanrıku, 2021). Sınıf simülasyonunun lisans üçüncü sınıf hemşirelik öğrencilerinin sağlık eğitimi öz yeterliliği üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla yapılan bir araştırmada ise, öğrencilerin öz yeterliliğinin arttığı görülmüştür (Goldenberg ve ark., 2005). Öğretmen adayları ile yapılan bir çalışmada da bilgisayarda materyal hazırlama, üç boyutlu materyal tasarımı ve iki boyutlu materyal tasarımı yapan öğrencilerin öz yeterlilik algısının, materyal tasarlamayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Akgün, 2020). Farklı bir araştırmada da simülasyon ve yenilikçi öğretime dayalı aktif öğrenme tekniklerinin öğrencilerin derse olan öz yeterliliğini arttırdığı bulunmuştur (Hendrickson, 2021). Bu doğrultuda, eğitimde teorik anlatımı destekleyici materyal vb. öğretim tekniklerinin kullanımının, öğrencilerin öz yeterliliklerini arttırdığı söylenebilir.

Kısıtlılıklar

Çalışmanın yürütülme sürecinde bazı kısıtlılıklar yaşanmış-

Tablo 4. Grupların Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları ile Materyal Tasarım Özyeterlik İnanç Ölçeği Toplam ve Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Değişkenler	Kontrol Grubu									Müdahale Grubu								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Öğretim Materyali Motivasyon Ölçeği (1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dikkat alt boyutu (2)	.961*	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000*	-	-	-	-	-	-	-	-
Uygunluk alt boyutu (3)	.946*	.907*	-	-	-	-	-	-	-	1.000*	1.000*	-	-	-	-	-	-	-
Güven alt boyutu (4)	.881*	.796*	.775*	-	-	-	-	-	-	1.000*	1.000*	1.000*	-	-	-	-	-	-
Memnuniyet alt boyutu (5)	.774*	.694*	.690*	.544*	-	-	-	-	-	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-	-	-	-	-
Materyal Tasarım Özyeterlik İnanç Ölçeği (6)	.184	.156	.142	.213	.190	-	-	-	-	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-	-	-	-
Bilgisayarda Materyal Tasarlama (7)	.181	.151	.132	.211	.201	.996*	-	-	-	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-	-	-
Üç Boyutlu Materyal Tasarlama (8)	.186	.147	.138	.210	.231	.983*	.957*	-	-	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-	-
İki Boyutlu Materyal Tasarlama (9)	.177	.168	.159	.210	.108	.972*	.929*	.974*	-	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-

* p<0.001. **Pearson correlation.

tır. Çalışmanın tek merkezde yürütülmüş olmasından dolayı Türkiye’de eğitim veren diğer üniversite veya fakültelerinde sonuçların farklılık gösterebileceği düşünülmektedir. Diğer bir kısıtlılık ise belirli bir ders ve belirlenen beceriler üzerine materyaller hazırlanmış olup, diğer dersler ve beceriler üzerinde sonuçlar değişkenlik gösterebileceği öngörülmektedir. Ayrıca konu ile ilgili yapılmış çalışmaların sınırlı olması, tartışma bölümünde sınırlılıklara neden olmuştur.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmada, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde sağlık eğitim materyali geliştiren öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu ve materyal tasarımı öz yeterlilik inancının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin öğretim materyali motivasyonu arttıkça materyal tasarımı öz yeterlilik inancın da arttığı görülmüştür. Bu bağlamda, öğrencilerin araştırma, planlama, tasarlama, sorgulama, uygulama vb. konularda bilgi ve becerilerini geliştirmek için, teorik anlatımları destekleyici eğitim materyali kullanımının yaygınlaştırılması önerilebilir. Konu ile ilgili farklı değişkenlerin incelendiği araştırmaların yapılması alana katkı sağlayacaktır.

Teşekkür: Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere teşekkür ederiz.

Yazarların Katkıları: Çalışma süresince tüm yazarlar eşit ölçüde katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar tarafından herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Finansal Destek: Bu araştırma çalışması sürecinde herhangi bir ticari firmadan maddi veya manevi destek alınmamıştır.

Etik Kurul ve Hasta Onamı: Bu çalışma, etik insan araştırmalarına rehberlik eden ilgili yönergeler ve düzenlemelere uygun olarak yürütülmüştür. Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu’ndan (2023-SBB-0796) bu çalışma için etik kurul onayı almış olup, araştırmanın yapılacağı Bartın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi’nden kurumsal izin alınmıştır. Yazarlar tüm katılımcılardan yazılı olarak bilgilendirilmiş gönüllü onam almıştır.

Hakemlik Süreci: Çift taraflı kör hakemlik.

KAYNAKLAR

- Akgün, F. (2020). Pedagogik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretim materyallerinden yararlanmaya yönelik öz-yeterlilikleri ve öğretim teknolojilerine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(2), 412-428. Doi: 10.24315/tred.639074
- Alaca, N., Safran, E. E., Çağrı, D., & Feyzioğlu, Ö. (2020). Fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitiminde simüle hasta kullanımının öğrenme motivasyonu ve öğrenci geri bildirimlerine etkisi: Randomize kontrollü çalışma. *Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation*, 31(3), 307-315. doi: 10.21653/tjpr.638333

- Babacan, E., & Alici, S. U. (2008). Hemşirelerin hasta eğitimi ile ilgili düşünce ve uygulamaları. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD)*, 5(2), 29-36.
- Bakaç, E. & Özen, R. (2016). Öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersine yönelik tutumları, yaratıcılık algıları ve öz-yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 41-61. DOI: 10.17240/aibuefd.2016.16.1-5000182910
- Bakaç, E., & Özen, R. (2015). Material design self-efficacy belief scale: a validity and reliability study Materyal tasarımı öz-yeterlik inancı ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 461-476.
- Collier, K. G., Paula, F. J., & Goff, R. J. (1971). Colleges of education learning programmes: A proposal (Working Paper No.5). Washington, DC: Commission on Instructional Technology
- Cudney, E.A., & Ezzell, J.M. (2017). Evaluating the impact of teaching methods on student motivation. *Journal of STEM Education*, 18(1), 32-49.
- Çakto P., & Akın S., (2023). Öğretim materyalinin üniversite öğrencilerinin motivasyon düzeyleri üzerine etkisinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 13(2), 188-194. <https://doi.org/10.5961/higheredusci.1234691>
- Çatiker, A., Büyüksöy, G. D. B., & Özdil, K. (2020). COVID-19 Pandemi sürecinde hemşirelik öğrencileri tarafından geliştirilen sağlık eğitimi materyallerinin incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(3), 289-296. DOI: 10.38108/ouhcd.822222
- Çelik Durmuş, S. (2018). Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin hasta eğitimine ilişkin görüşleri. *International Social Sciences Studies Journal*, 4(24), 4800-4806.
- Diñçer, S. (2017). Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayar okuryazarlığının, motivasyonun ve öz yeterliliğin öğrenme başarıları üzerindeki etkisi: Değişkenlerin araştırma süresi ile incelenmesi. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 7(14), 147-162. <https://doi.org/10.31704/ijocis.2017.009>
- Diñçer, S., & Doğanay, A. (2016). Öğretim materyali 'ne ilişkin motivasyon ölçeği (ömmö) türkçe uyarlama çalışması. *İlköğretim Online*, 15(4), 0-0. DOI: 10.17051/io.2016.19056.
- Erden, M. K., & Uslupehlivan, E. (2020). Eğitimde teknoloji kullanımının bugünü ve geleceğine ilişkin öğretmen adaylarının düşüncelerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 109-126.
- Giguère, A., Zomahoun, H. T. V., Carmichael, P. H., Uwizeye, C. B., Légaré, F., Grimshaw, J. M., & Massougbdji, J. (2020). Printed educational materials: effects on professional practice and healthcare outcomes. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (8).
- Goldenberg, D., Andrusyszyn, M. A., & Iwasiw, C. (2005). The effect of classroom simulation on nursing students' self-efficacy related to health teaching. *Journal of Nursing Education*, 44(7), 310-314. <https://doi.org/10.3928/01484834-20050701-04>
- Güngör, D.C., Özkütük, N. & Orgun, F. (2023). Hemşirelik eğitimine değişen ve gelişen teknolojilerin yansımaları. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 10(1), 155-161.
- Gürcüoğlu, E. A., Aksoy, M. U., Aksu, S. P., & Erenel, A. Ş. (2019). Simülasyon uygulamasının kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi eğitimine etkisine ilişkin öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(1), 42-46. doi:10.30934/kusbed.445564
- Hacılioğlu, N. (2013). Hemşirelikte Öğretim Öğrenme ve Eğitim, 2. Baskı, Nobel Kitabevleri.
- Halse, K., Fonn, M., & Christiansen, B. (2014). Health education and the pedagogical role of the nurse: Nursing students learning in the clinical setting. *Journal of Nursing Education and Practice*, 4(3), 3037.
- Hendrickson, P. (2021). Effect of active learning techniques on student excitement, interest, and self-efficacy. *Journal of Political Science Education*, 17(2), 311-325. <https://doi.org/10.1080/15512169.2019.1629946>
- Jousimaa, J., Mäkelä, M., Kunnamo, I., MacLennan, G., & Grimshaw, J. M. (2002). Primary care guidelines on consultation practices: The effectiveness of computerized versus paper-based versions: A cluster randomized controlled trial among newly qualified primary care physicians. *International Journal of Technology Assessment in Health Care*, 18(3), 586-596.
- Keller, J. M. (2006). Development of two measures of learner motivation: CIS and IMMS.
- Keller, J. M. (2010). Motivational design for learning and performance: The ARCS Model approach. New York, NY: Springer.
- Laçınbay, K., & Yılmaz, M. (2020). Görsel sanatlar ders materyali geliştirme sürecinde ARCS motivasyon modelinin kullanımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 468-481.
- Lin, M. H., Chen, H. C., & Liu, K. S. (2017). A study of the effects of digital learning on learning motivation and learning outcome. *EURASIA Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 13(7), 3553-3564. <https://doi.org/10.12973/eurasia.2017.00744a>
- Orgun, F., & Özkütük, N. (2003). Öğrenci hemşirelerin geliştirdikleri sağlık eğitimi materyallerini değerlendirmeleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 19, 115-126.
- Önal, N. (2017). Artırılmış gerçeklik eğitim uygulamaları ilköğretim matematik öğretmen adaylarının akademik motivasyonlarını etkiler mi? *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 2847-2857.
- Salwa, A., Nurhuda, N., & Azlin, M. (2021). The impact of using augmented reality as teaching material on students' motivation. *Asian Journal Of Vocational Education And Humanities*, 2(1), 1-8. <https://doi.org/10.53797/ajvah.v2i1.1.2021>
- Sarı, U., & Güven, G. B. (2013). Etkileşimli tahta destekli sorgulamaya dayalı fizik öğretiminin başarı ve motivasyona etkisi ve öğretmen adaylarının öğretime yönelik görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(2), 110-143.
- Tanrikulu, F. (2021). The effect of material design course in Turkish teaching on turkish teacher candidates' perceptions of digital teaching material development self efficacy. *Eurasian Journal of Teacher Education*, 2(2), 113-128.
- Yıldırım, G., Gökbulut, N., Yıldırım, E., & Özkan, Ö. (2023). Doğuma hazırlık eğitici eğitimi için bir öneri: Ebeler ve hemşireler için dijital uygulama eğitimi materyali geliştirilmesi çalışması. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi (KASHED)*, 9(1), 5-13
- Zaman, F., Pehlivanogulları, Ş., Yerlikaya, M., Tel, H., & Yakut, E. (2022). Okullarda kullanılan eğitim öğretim teknolojileri ve bilgisayar destekli eğitimin incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(80), 194-201.